

som foreslog tilbøds endog meget høje Toldsatser paa kun faa Varegrupper, naaget Begrebet Frihandelsstarif dog nærmest fyldestgjøres ved en muligt lav Told paa et større Antal Artikler, og som dernæst ophævede Tolden paa samtlige øvrige Vareartikler og Fabrikata; Tabet for Statskassen ved Toldfrigjørelserne skulle erstattes ved de ovennævnte Toldforhøielser, der tilbøds bleve Paalæg paa Livsformøndenheder for Arbejdsklassen, og ved en Forhøielse af den indenlandske Brændvinsafgift med 100 %, — og dels ved den Virksomhed, som den nystiftede Frihandelsforening udfoldede til Støtte for Gjennemførelsen af det ovennævnte Forslag, eller for en i sine Hovedtræk tilsvarende Frihandelsstarif, som ogsaa fremkom gennem Frihandelsforeningens Andragende til Rigsraadet af 28de April 1863, en Tarif, som med Hensyn til de toldpligtige Hovedartikler omtrent svarede til Grossererforeningens, men hvor det manglende Toldbeløb for Statskassen skulde opnaas ved i en kort Overgangsperiode at lægge en Værditold af 5 % paa alle andre forarbejdede Varer, dog saaledes, at denne Værditold skulde afskaffes, saasnart Hovedartiklerne havde givet saa meget større Indtægt end paaregnet, og Statskassen saaledes kunde undvære denne; derhos skulde Brændvinsbrændingsafgiften forhøies med 50 %

Disse 2de Tarifforslag, der saaledes i Hovedsagen gik ud paa det Samme, nemlig kun at have enkelte toldpligtige, men høitbetsfattede Hovedartikler og Toldfrihed for alle andre, navnlig forarbejdede Varer, der ikke ere Raastoffer eller Levnetsmidler, fremtraadte som et aabenbart og pludseligt Brud med det Princip, der siden 1797 havde ligget til Grund for vor Toldlovgivnings Udvikling, et Brud, der var saa meget mere paafaldende, som Grossererforeningens Komite under 25de Januar 1858 til Rigsraadet havde indgivet et Andragende, hvori der, i fuld Overensstemmelse med dette Princip, forekommer følgende Udtalelse: „vi mene dog, at man ved Toldlovgivningen bør tage saa meget Hensyn til Industriens Løve, at man vogter sig for at paalægge den Afgifter og Byrder, der gjøre det umuligt for den at konkurrere med Udlændet“, og senere i Andragendet: „Den indenlandske Industri kan vel endog fortjene i Afgiftsforholdene at stilles lidt gunstigere end den fremmede, og den turde vel i det Mindste kunne forvente, at, hvor Virkningen af en Toldsat er tvivlsom, Tvivlen løses i dens Faveur, saa at man dog heller løber den Chance, at indrømme den for Meget end for Lidet“. Det ovennævnte Princip angaves i Motiverne til Regeringens Tarifudkast at være: „en gradvis Fjernelse af den i Toldtarifsen indeholdte Beskyttelsestold, saaledes at Toldafgiften efterhaanden, uden Ubilighed og voldsomme Rystelser for de paagjældende Virksomheder, indskrænkes til den, som paahydes hovedsagelig af finansielle Hensyn“, altsaa et Frihandelsprincip, idet det før 1797 hovedsagelig havde været det industrielle Hensyn, som havde været bestemmende; men det var et saadant Frihandelsprincip, som tillige garanterede en jevn og rolig Udvikling og selvfølgelig bygget paa den Forudsætning, at de os omgivende Stater til enhver Tid vilde følge et lignende Princip, eftersom i modsat Fald enhver Ophævelse af Told paa et indenlandsk Produkt vilde blive en tilsvarende Udvikelse af Udlændets Marked, til ligesaa stor Fordel for dette som til Skade for det indenlandske. En saadan Garanti er ogsaa absolut nødvendig, thi Kapitalen, som er den nødvendige Betingelse for enhver Arbejdsvirksomhed, søger at tilflyde og kommer kun til Disposition, hvor en saadan Garanti er tilstede; der var derfor ei heller Noget, med Undtagelse af de iøvrigt kun lidt talrige Frihandelsmænd, som ønskede at gjøre et saadant Spring ind i en Fremtid, hvor Tab af Kapital og Arbejdsstansning var den sikre, øieblikkelige Følge, og hvor Ingen kunde garantere eller tilnærmelsesvis forudsæ den kommende Udviklings Beskaffenhed. De 2de Frihandelsstarifforslag vandt derfor hverken Tilslutning i Rigsraadet eller hos Befolkningen; Finansministeren udtalte under Forhandlingerne, at han ikke vilde bidrage til, at mangfoldige Menneffers Bøjsæd sættes paa Spil ved en pludselig Overgang til et nyt System, og at man overhovedet skulde være meget varsom med at foretage indgribende Forandringer af den Betydning, at Systemet for Toldlovgivningen derved blev rokket, hvormod det kunde være meget hensigtsmæssigt jevnlig at revidere Toldsatserne paa Basis af det bestaaende System; og Regeringsudkastet blev som bekendt ogsaa vedtaget.

I det den høje Rigsdag nu forelagte Forslag til Lov om Toldafgiften har Regeringen, efter hvad der fremgaar af Motiverne Side 40, atter vedkjendt sig at ville holde fast ved det foran betegnede, siden 1797 gennemførte, Princip i Toldlovgivningen, og navnlig ved det Maalhold i Fremgangen, som stedse har gjort sig gjældende, og som bør ydes Anerkjendelse, hvilket nærmere betegnes saaledes: „at man har søgt gradvis at naae Maalet ved efterhaanden at formindste den Beskyttelse, som den indenlandske Udvikling maatte være i Besiddelse af, idet man har søgt sig overbevist om, at en saadan Fremgangsmaade var bedst egnet for en fremadskridende Udvikling, og samtidig hermed har man søgt at frigjøre Raaproducter og Hjelpestoffer for Industrien for Told, eller dog at stille den saa lidt følelig som muligt, ligesom ogsaa enhver Revision af Tarifen har tilstøttet at fjerne Tolden fra de almindelige Livsformøndenheder, som tillige frembringes her i Landet, og overhovedet at anlægge Staten saa lempelig for Folkets store Mæske,